

# OBSAH

JAROSLAV KRATOCHVÍL	
<i>Prameny</i> . . . . .	3
JAROSLAV HAŠEK	
<i>Osudy dobrého vojáka Švejka</i>	
Švejk jde na vojnu . . . . .	7
KAREL NOVÝ	
<i>Chceme žít</i> . . . . .	14
STANISLAV KOSTKA NEUMANN	
<i>Kniha mládí a vzdoru</i>	
Mládí . . . . .	18
<i>Kniha lesů, vod a strání</i>	
Jarní zvěstování . . . . .	19
Polemika . . . . .	21
<i>Nové zpěvy</i>	
Jménem dělníků . . . . .	21
Podaná ruka . . . . .	23
Zpěv z dvacátých let . . . . .	24
<i>Rudé zpěvy</i>	
Žalm z r. 1919 . . . . .	25
Pozdrav . . . . .	28
O bitevním poli v nás . . . . .	29
Zpěv jistoty . . . . .	31
Vy a my . . . . .	32
<i>Láska</i>	
Bloudím lesy. V duchu s tebou . . . . .	33
Navždy nám, navždy odkvetlo jaro . . . . .	34
<i>Srdce a mračna</i>	
Poděkování Sovětskému svazu . . . . .	35
<i>Sonáta horizontálního života</i>	
Život . . . . .	37
Lipová alej . . . . .	38
<i>Písničky, satiry, epigramy</i>	
Marné vaše...! . . . . .	39
<i>Bezedný rok</i>	
Každý se bojí o svou kůži . . . . .	39
<i>Zamořená léta</i>	
A hrdý buď . . . . .	39
Pracujícímu netřeba války . . . . .	40
<i>Anti-Gide</i>	
O lidském štěstí . . . . .	41
<i>Ladislav Štoll o St. K. Neumannovi</i> . . . . .	43
JIŘÍ WOLKER	
<i>Z básnickových prvotín</i>	
Zebráci . . . . .	45

<i>Host do domu</i>	
Pokora . . . . .	45
Žebráci . . . . .	46
Věci . . . . .	47
Svatý Kopeček . . . . .	47
<i>Těžká hodina</i>	
Těžká hodina . . . . .	49
Tvář za sklem . . . . .	50
Balada o snu . . . . .	51
Balada o očích topičových . . . . .	54
<i>Básně z pozůstalosti</i>	
Štastnému děvčeti . . . . .	57
Na nemocniční postel padá svět . . . . .	57
Epitaf . . . . .	58
<i>Epigramy</i>	
Devětsil . . . . .	58
<i>Proletářské umění</i> . . . . .	58
<i>Zdeněk Nejedlý o Jiřim Wolkrouti</i> . . . . .	62
<b>ZDENĚK NEJEDLÝ</b>	
<i>Bedřich Smetana</i> . . . . .	64
<i>Alois Jirásek</i> . . . . .	72
<i>Komunisté, dědici velikých tradic českého národa</i>	
Kulturní tradice a komunisté . . . . .	85
<i>Klement Gottwald: Cesta Zdeňka Nejedlého</i> . . . . .	90
<b>IVAN OLBRACHT</b>	
<i>Cesta za poznáním</i>	
Vladimír Iljič Lenin . . . . .	92
<i>Bejvávalo</i>	
Dobry soudce . . . . .	97
<i>Anna proletárka</i> . . . . .	103
<i>Nikola Šuhaj loupežník</i>	
Koločava . . . . .	111
Nikola Šuhaj . . . . .	115
Oleksa Dovbuš . . . . .	121
Eržika . . . . .	125
<i>Ústřední výbor KSČ o národním umělci Ivanu Olbrachtovi</i> . . . . .	131
<b>MARIE MAJEROVÁ</b>	
<i>Hledání domova</i>	
Z luhů a hájů . . . . .	132
<i>Nejkrásnější svět</i>	
Domove, domove . . . . .	136
<i>Siréna</i>	
Vynálezce . . . . .	141
Parta na křižovatce . . . . .	146
Do Ameriky . . . . .	150
Dopis hutnice Hudcové . . . . .	158
<i>Havířská balada</i> . . . . .	159
<i>Cesta blesku</i> . . . . .	166
<i>Zpívající Čína</i>	
Jang Nan-chuang píše své matce . . . . .	170
<i>Pohled do dílny</i>	
Vyznání . . . . .	172
<i>Klement Gottwald Marti Majerové k 65. narozeninám</i> . . . . .	173

**JOSEF HORA**

<i>Pracující den</i>	
Chudí . . . . .	174
Dělnická madona . . . . .	174
Píseň . . . . .	175
<i>Bouřlivé jaro</i>	
Modlitba dělníková . . . . .	176
<i>Tiché poselství</i>	
Podzim . . . . .	177
<i>Máchovské variace</i> . . . . .	178
<i>Pozdravy</i>	
Za trochu lásky . . . . .	178

**JAROSLAV SEIFERT**

<i>Město v slzách</i>	
Děti z předměstí . . . . .	179
<i>Jablko s kůlna</i>	
Maminčino zátíší . . . . .	180
<i>Zhasněte světla</i>	
Zhasněte světla . . . . .	181
<i>Přílba hlíny</i>	
Země chudých . . . . .	182
Ranní zpěv Rudé armády . . . . .	183
<i>Šel malíř chudě do světa</i>	
Vlajka republiky . . . . .	184
<i>Maminka</i>	
Hrdličky . . . . .	185

**FRANTIŠEK HALAS**

<i>Tvář</i>	
Víra . . . . .	186
<i>Dokořán</i>	
Chudému . . . . .	187
<i>Torzo naděje</i>	
Praze . . . . .	187
<i>Naše paní Božena Němcová</i>	
Reč naší paní . . . . .	188
<i>Ilegální Rudé právo</i>	
1. máj 1942 . . . . .	189
<i>Hřejme dále</i>	
Agitka . . . . .	190
<i>Ladění</i>	
Ladění . . . . .	191
Bedřich Smetana . . . . .	191
Památce K. H. M. . . . .	192

**VLADISLAV VANČURA**

<i>Pekař Jan Marhoul</i> . . . . .	193
<i>Obrazy z dějin národa českého</i>	
Rytíř . . . . .	196

**KAREL ČAPEK**

<i>Obrázky z domova</i>	
Na Popelkách . . . . .	199
<i>Válka s Mloky</i> . . . . .	201
Po stupních civilizace [Dějiny Mloků] . . . . .	202
Chlief Salamander klade požadavky . . . . .	205

O Válce s Mloky . . . . .	207
Matka . . . . .	209
<i>Ratolest a vavříň</i>	
Starý mistr . . . . .	211
Paní Curie . . . . .	213
<i>Julius Fučík: Čapek živý a mrtvý</i> . . . . .	214
<b>JULIUS FUČÍK</b>	
<i>V zemi, kde zítra již znamená včera</i> . . . . .	215
O betonu . . . . .	216
<i>Státi o literatuře</i>	
Víra uhlířská . . . . .	221
<i>Tři studie</i>	
Božena Němcová bojující . . . . .	225
<i>Reportáž psaná na oprátce</i>	
Čtyřstovka . . . . .	230
<b>VLADIMÍR HOLAN</b>	
<i>Děk Sovětskému svazu</i> . . . . .	237
<b>FRANTIŠEK HRUBÍN</b>	
<i>Jobova noc</i>	
Třetí zpěv . . . . .	238
<i>Mánesův orloj</i>	
Únor . . . . .	243
<b>KONSTANTIN BIEBL</b>	
<i>Věrný hlas</i>	
Tichounce . . . . .	243
<i>Zlom</i>	
Zlom . . . . .	244
<i>Bez obav</i>	
Javanka . . . . .	245
Kolo . . . . .	246
Píseň práce a míru . . . . .	247
V zrcadle oceánu . . . . .	248
<b>VILÉM ZÁVADA</b>	
<i>Panychida</i>	
Rodná země . . . . .	250
<i>Město světla</i>	
Havíři . . . . .	251
Ostravské panoráma . . . . .	252
<b>VÁCLAV REZÁČ</b>	
<i>Nástup</i> . . . . .	252
<i>Bitva</i> . . . . .	260
<b>JAN DRDA</b>	
<i>Krásná Tortíza</i>	
Andělé pana Hromka . . . . .	269
<b>VOJTĚCH, CACH</b>	
<i>Duchcovský vltadukt</i> . . . . .	276
<b>MILOSLAV STEHLÍK</b>	
<i>Nosičelé Rádu</i> . . . . .	281
<b>VÍTĚZSLAV NEZVAL</b>	
<i>Pantomima</i>	
Y . . . . .	289

<i>Básně noci</i>	
Edison . . . . .	289
<i>Skleněný havelok</i>	
Hornické blues . . . . .	292
<i>Zpáteční listek</i>	
Ne, ještě nepřestala válka . . . . .	293
Vyzvání na cestu . . . . .	294
<i>Matka naděje</i> . . . . .	295
<i>Veliký orloj</i>	
Konvalinka . . . . .	297
<i>Historický obraz</i>	
Jednotvárný signál harfy volá lidi z lože . . . . .	298
Na ulicích stojí houfy koní bez pánů . . . . .	299
Právě odtroubili válku, u nás bojuje se . . . . .	300
<i>Zpěv mrtu</i> . . . . .	300
<i>Z domoviny</i> . . . . .	303
<i>Křídla</i>	
Až . . . . .	306
Balada o zvoníci . . . . .	307
<b>MARIE PUJMANOVÁ</b>	
<i>Lidé na křižovatce</i>	
Hospodáři, tomu nevěřím . . . . .	310
<i>Hra s ohněm</i>	
Poslední přelíčení . . . . .	315
<i>Život proti smrti</i>	
Život . . . . .	322
<i>Milióny holubiček</i>	
Sborový zpěv . . . . .	329
Milióny holubiček . . . . .	331
<i>Čínský úsměv</i>	
Čínští lidé . . . . .	333
<b>ANTONÍN ZÁPOTOCKÝ</b>	
<i>Vstanou noví bojovníci</i>	
Kolem prvního soc. dem. sjezdu . . . . .	334
<i>Bouřlivý rok 1905</i>	
Jak vypadaly tři dny, které otřáslы Prahou . . . . .	342
<i>Rudá záře nad Kladnem</i>	
Kladenští přísahají věrnost Velké říjnové revoluci . . . . .	351
<b>PETER JILEMNICKÝ</b>	
<i>Pole neorané</i> . . . . .	357
<i>Kompas v nás</i> . . . . .	368
<i>Kronika</i> . . . . .	372
<b>FRAŇO KRÁE</b>	
<i>Cesta zarúbaná</i> . . . . .	381
<i>Bude, ako nebolo</i> . . . . .	389
<b>JÁN KOSTRA</b>	
<i>Javorový list</i>	
Vďaka strane . . . . .	397
V temrave . . . . .	398
<b>MILAN LAJČIAK</b>	
<i>Nenávidím a milujem</i>	
Hovor mi tíško . . . . .	399

<i>Súdržka moja zem</i>	
Ku všetkým bránam sveta . . . . .	400
Prísaha vojaka . . . . .	401
FRANTIŠEK HEČKO	
<i>Drevená dedina</i> . . . . .	403
VLADIMÍR MAJAKOVSKIJ	
<i>Lenin</i> . . . . .	411
<i>Správna vec</i> . . . . .	414
MAXIM GORKIJ	
<i>Matka</i> . . . . .	417